

POEZII

de

George Cosbuc

Rada

Are Dochia mult cât are,

Nu e mult o fată mare?
Că-ntre domni, dar orișunde,
Dacă-ți știe ea răspunde
Grai ales și lin ca apa,
Apoi las că Rada știe
Și-n ce fel să poarte sapa.

A fost și ea-n școli o toamnă,
Dar găsești ca ea vro doamnă?
Cu cosiță gălbioară,
Ea e naltă și ușoară —
S-o vezi numai și să tremuri!
Și de-abia pe la Sân-Petru
Uplete optsprezece vremuri.

Sunt și-n sat destule fete,
Cari de n-au cu ce să-mbete
Ochii omului, au pieptul ele
Alb de taleri și mărgel.
Rada, când o vezi, te fură
Cu neconținutul zâmbet
Și cu-a vorbelor căldură.

Harnică, din zorii zilei
Nu stau mâinile copilei
Fără lucru, tot să prindă,
Casa lor toată-i oglindă.
La izvor vezi pe Rodica
Până-n zori, când pe sub streșini
Încă doarme rândunica.

Pe izlaz nu-i multă hrana,
Dar vezi albă ce-i Joiana!
Și-n amurg copila-n tindă
Foc în vatră vrea s-aprindă,
Dar mu-mu, Joiana muge —
Radă, fă, s-alergi degrabă,
Că-n șopron vițelul suge.

— "Doar e tare! Haid mai iute!"

Și din drum, ca să-i ajute,
Vin flăcăii totdeauna.
Nu-l înjugi așa cu buna
Pe vițel, și Rada-i slabă,
Știu flăcăii! Și-și fac seara
Pe-aici vecinic ceva treabă.

Vaca-i tot ce-au ei, ea biata!
Toarce-n sat cu ziua fata,
Dar e veselă din fire;
De noroc și-ndestulare
Inima-i în veci e plină:
Când e fericită, spune-mi,
Mai mult ce-are o regină?

Rada-i nălucire vie,
Când aleargă pe câmpie
Și-i bat vânturi în cosiță,
Ori când seara stă-n portiță,
Și-o întrebi: "Ce-aștepți, iubită?"
Și pe dup-un stâlp s-ascunde,

Galbenă și zăpăcită.

Dar la holdă! Arde soare,
Fetele secerătoare
Râd și cântă, snopi fag grâul,
Murmură-ntre sălcii râul:
Fug la râu vro patru fete,
E și Rada? Fug flăcăii
Și ei, toți, și nu le-e sete.

Și-n genunchi atunci pe țarmuri
Ea din pumni cât două sfărmuri
Bea, iar Nicu: — "Dă-mi și mie!"
— "Taci! și bea din pălărie!"
Cere el, cer mulți să-i deie:
Rada râde, le dă apă,
Toți din pumnii ei să beie.

— "Zece stropi nu pot să-ncapă:
Prea e mic pahar de apă!"
Și-atunci ea, când el glumește,
Joacă pumnii și-l stropește
Pe obraz, dar drăgălașă
Tot ea-l zvântă,-n loc de cârpă
Mâneca de la cămașă.

Și cum știe ea s-aleagă
Ce-i frumos! Atât de dragă
O dă portul îmbrăcându-l!
Când o vezi, te-mbată gândul
Că, iubind-o trei dumineci,

S-ar mira de tine-altarul
Ce păcat ai să cumineci!

Iat-o veselă și-aprinsă;
Joacă hora! Cum e-ncinsă,
Cum își poartă-a ei făptură,
Toată-i ca-n zugrăvitură —
Mamele, privind-o-n horă,
Să cotesc: "Olio, tu leică,
Ce mai drac frumos de noră!"

De-o-ntâlnesc în drum bătrânii,
Ei fac pod cu palma mâinii
Peste ochii slabi, s-o vadă:
"Draga moșului, tu Radă!"
Și uimiți de fata Dochii
O dezmiardă și, când pleacă,
Umezi au de lacrimi ochii.

Dar de-i Rada cât de blândă,
Ea de mic-a fost osândă
Pentru sat. Și nu-i mirare,
Ei flăcăi, ea fată mare:
Pentru-un răs al ei se ceartă,
Și din joc se prind feciorii
La trânteli, cât Doamne iartă!

Da! Și Rada-i mare hoată,
Poate satul tot să-l scoată
Din sărit, ea știe bine!
Dar se teme de-oarecine.

Mă-sa e? Ferească Domnul!

Alt temut: ca să nu-și piardă

Pe acel ce-i pierde somnul.

— "Unde mergi?" — "Mă duc la moară!"

— "Viu și eu!" Și din uscioară

Vladu iese-n cap de stradă.

— "Nu m-ajungi!" — "Te-ajung eu, Radă!"

Dar fugind i se desprinde

Șorțul alb din brâu, iar Vladu

Nu-i dă șorțul, ci i-l vinde.

— "Ieri mi te-am făcut scăpată;

Azi nu-mi scapi nesărutată!"

— "Cum nu scapi din mână fumul —

Nu-mi ești drag, de ce-mi ții drumul?"

Ea nu-și crede-a ei cuvinte;

De le-ar crede Vladu însă,

Rada și-ar ieși din minte.

Și cum vrea și nu vrea fata,

Dragul ia, dragul dă plata.

Un sărut păcat să fie?

Numai popa să nu-l știe,

Că te sperie cu iadul

M-ar putea speria pe mine

Popii toți, de-aș fi eu Vladul!

Brâul Cosânzenii

Avea Ileana ochi de soare
Și galben păr, un lan de grâu;
Vestmânt avea țesut în floare
Și-un brâu purta pe-ncingătoare,
Cum n-a mai fost pe lume brâu.

Era de aur pe tot locul,
Un fulger pe-al ei trup încins.
El noaptea da lumini ca focul,
Și-n brâu sta fetei prins norocul
Precum e-n talismane prins.

Vrăjit era că, de-l va pierde,
Norocul ei să piară-n veci,
Nici flori mai mult să n-o dezmierde,
Să n-afle umbră-n codrul verde
Și verile să-i fie reci.

Dar Sfântul Soare ziua-ntreagă
Pândește brâul — l-ar fura.
Că lui de mult i-e fata dragă,
Iar fata nu vrea să-nțeleagă,
Și el acum și-ar răzbuna!

Ea trece-n dulce nepăsare
Prin lunci cu flori și doarme-n văi,
Iar păzitor pe vânt îl are —
Întreaga viață vis îi pare
Și joc își bate de flăcăi.

Dar Făt-Frumos zâmbind s-arată,
Și-n drumul lui umblând de-atunci
Simțea de-ajuns frumoasa fată
Că viața noastră nu ni-e dată
De dragul unor flori din lunci.

Din ochi albaștri de cicoare
Pe sânu-i alb de ghiocel
Curg lacrimi calde-acum! O doare,
Ei inima de drag îi moare,
Iar Făt-Frumos, vai, cum e el!

— "Atâta dragoste nebună!
Eu nu o simt, tu n-o-nțelegi —
Visarea ta la ce ți-e bună?
Vrei s-o visăm noi împreună?
Atunci tu brâul să-l dezlegi!"

Ea tremură zâmbind și geme:
— "Norocul meu întreg îl vrei!"
Ea numai pentru brâu se teme,
Că vor afla dușmanii vreme
Să-i fure-ntr-asta brâul ei.

— "De ce te temi? Ne vom ascunde
În noaptea codrului umbros
Sub brazii fără grai, pe unde
Nici ochi de om nu pot pătrunde,
Nici flori cu tăinuit miros."

El zice-așa, să zică iară,

Să-i facă gândul ei ușor,
Iar gându-i se topea de pară —
Și-n codru des, în zi de vară,
S-ascunde fată și fecior.

Au fost ascunși încât nici floare,
Nici ochi de om nu i-au zărit.
Dar printre crengi adormitoare
Din cer un singur ochi de soare
Căzu pe brâu și l-a răpit.

Atunci Ileana și simțește
Că-i arde plânsul în priviri;
Ea după brâu în jur privește
Ș-aprinsa-i față-ngălbenește
Că nu e brâul nicăiri.

Și cum ea varsă desperată
Un plâns amar, un cald șiroi,
Curgea din cer ploaie curată,
Iar dintre ploi lucind s-arată
Frumosul brâu stropit de ploi.

Și-n ceruri călătorul Soare
Râdea cu hohot repetat
Și prin văzduhuri plutitoare
Izbea săgeți răzbunătoare
De-a lungul brâului furat.

— "Vai, brâul meu! gemea copila.
Atât de mult eu l-am temut,

Dar Făt-Frumos descinsu-mi-l-a!"

Și-apoi plângea, mai mare mila,

Și-n noapți apoi ea s-a pierdut.

De-atunci totuna este firea,

Dar multe nu-s din câte-au fost

Azi nu-i Ileana nicăirea,

De-abia trăiește-n pomenirea

Poveștilor cu dulce rost.

Iar Soarele-n văzduhuri pline

De zâmbetu-i cel cald de foc,

Ileano, a uitat de tine!

Dar brâul când în minte-i vine

Își bate și-azi de tine joc.

Dac-ai murit, frumoasă fată,

Furatul brâu e viu mereu:

Când plouă, vara, câteodată

Un brâu de foc pe cer s-arată,

Iar noi îi zicem curcubeu.

Prahova

Din pământ, din locuința

Mamei tale, ieși zâmbind,

Prahova! Și stai mirată

Și te tremură dorința

Să vezi lumea cu lumină!
Inima de plâns ți-e plină;
Ochii tăi spre soare cată
Și-ai tăi ochi mai vii s-aprind.

În pământ cât e de rece
Și-n pământ nu vezi nimic —
Nu te mai întoarce-acasă!
Eu pe drum te voi petrece
Cu povești și cu povețe,
Voi cânta a ta frumsețe!
Lasă lumea ta, o lasă,
Tu frumoasă, eu voinic!

Vino-ncet pe-aici, iubită!
Adă mâna, să nu cazi
Peste pietrele din cale!
Tu tresari de fericită
Și-mbătată de viață;
Soarele-ți răsare-n față —
Haid-acum fugind la vale
Printre șoptitorii brazi.

Ce frumos se-mbracă dealul
Cu flori roșii pe-unde treci!
Îți întâmpină sosirea
Munții ce despart Ardealul,
Codrii vechi și plini de noapte,
Luncile cu mii de șoapte.
Râzi cu hohot la privirea

Neguroșilor Buceci?

Uite-acum cât ești de mare,

Uite ce frumoasă ești!

Tu, sălbatico-ntre fete,

Iată sate-acum în zare,

Prahova, să fii cuminte!

Ține cumpăt la cuvinte,

Stăi și pune-ți flori în plete,

Mai frumos să te gătești.

Potrivește-ți părul bine;

Strânge mijlocelul tău,

Pieptul plin ca să-ți răsară!

S-or uita flăcăi la tine,

Și copile tinerele:

Să vorbești frumos cu ele,

Să nu-ți scoată vorbă-n țară

Că tu ești crescută rău!

Iată satul! E Azuga.

Tu auzi acum întâi

Dulce vuiet de vioară —

Haid,-iubito, haid' cu fuga,

Să jucăm și noi chindia!

Cum te-aprinde veselia

Și cum joci tu de ușoară,

Și-ai voi să tot rămâi!

Dar te mână-n lume dorul

Să vezi lumea! Și tu fugi

Și te pierzi visând cu gândul.
Veselă-ți mlădii trupșorul
Și la brâu pui flori de viță,
Flori de crâng pui în cosiță
Și pe-alesul tău visându-l
Treci prin văi, cu blânde rugi.

Dar auzi! E plin pământul
De răsunete! Pe loc
Un balaur cât un munte
Vine-nfiorat ca vântul
Cu o sută de picioare —
Cu mugiri șuierătoare,
Și-i c-un ochi de foc în frunte
Și pe nări el varsă foc!

Prahova năvalnic sare,
Neștiind aceasta ce-i.
Pletele-i rămân răzlețe,
Ochii plini de spaimă-i are
Și cu pieptul gol s-aruncă
Peste liniștita luncă —
Părul ei sunt valuri crețe,
Spuma albă-i pieptul ei!

Te-ai speriat, frumoasă fată,
Galbenă ce te-ai făcut!
A fost tren, n-a fost balaur!
Plângi acum și, rușinată,
Pieptul plin, vădita taină,

Ți-l ascunzi sub largă haină
Și dai părului de aur
Tot repaosul pierdut.

Dar tu uiți curând! Și iară
Salti pe netedele lunci,
Și cu râsuri repetate,
Veselă din cale-afară,
Iai câmpiile de-a latul,
Și când vezi deoparte satul
Bați în palme și pe spate
Capul gingaș ți-l arunci.

Iat-o! Pe sub râpi înalte,
Ea cu hohote adânci
Fuge, parcă-i urmărită;
Strânge pieptul să nu-i salte
Și pe după stânci dispare —
Și târziu, departe-n zare,
Leneșă și obosită,
Iese iar de după stânci.

Câteodată, mânioasă,
Spumegând la cotituri,
Te azvârli vuind la vale —
Dar așa ești mai frumoasă!
Ochii negri ți-i întuneci;
Și sălbatică aluneci;
De-al tău vuiet gem în cale
Luniștilele păduri.

Stai! Tu simți un tremur rece!
Caraimanul, până-n nori,
Stă pândind în cap să-ți cadă
Pe sub el dacă vei trece!
Uite, parcă-l mișcă vântul!
Să ne-ajute Domnul sfântul!
Uite-acum, să nu ne vadă —
Am scăpat! dar ce fiori!

Dar de ce-ți astâmperi pasul?
Prahova, de ce te miri?
De ce vezi, îți moare mintea
Și-ți întinerește glasul —
Iată, vilele răzlețe
Cu ciudate turnulețe!
Tu te-nchini pe dinaintea
Învechitei mânăstiri.

Vezi castelul în lumină;
Brazi trăsniți pe dânsul cad.
Și sub codru, visătoare,
Trece-n gânduri o regină
Palidă — e Carmen Sylva!
Al ei nume pomeni-l-va
Codru-n veci, c-a fost sub soare
Doamna codrilor de brad.

Să plecăm, frumoasă fată,
Să plecăm, că zăbovim!
Iată, Prahovița-n vale,

Ca și tine-o alintată,
Pribeșind cu doru-i volnic!
Iată. Câmpina pe colnic,
Și Doftana-ți iese-n cale —
Și noi tot călătorim.

Și-acum trenul când mai vine
Nu te temi! Cu el în pas
Fugi alături, salți nebună,
Râzi de el, și el de tine!
El ușor și tu ușoară —
Dar el zboară, zboară, zboară,
Și prin văi departe sună
Batjocoritoru-i glas.

Dar ce ai, frumoasă fată,
De ce-ți bate pieptul des?
Prahova, după movilă
Pentru ce te-oprești mirată
Și pleci ochii? Colo-n zare
Un flăcău frumos răsare,
E Teleajenul, copilă,
Simți că este-al tău ales.

Semne el cu mâna-ți face;
Tu roșești râzând mereu,
Și râzând te-neacă plânsul.
Prahova, te las în pace!
Nu mai ceri a mea-nsoțire,
Te-am adus până la mire:

Mână-n mână tu cu dânsul

Să plecați cu Dumnezeu!

Nedumerire

Cât de rău ești, Doamne, Doamne!

Tu mă-ntrebi grăbit și-aprins,

Dacă te-am iubit vreodată?

Ce-i cu tine? Ce te-a prins?

Dac-aș ști, eu ți-aș răspunde;

Cum să știu, că n-am de unde!

Eu la asta niciodată

N-am gândit cu dinadins.

Tu mă știi. Eu râd într-una,

Numai de glumit mă țiiu —

Ei, dar când mă-ntrebi de-acestea

Parc-aș vrea să nu mai fiu!

Lumea de dureri e plină,

Calea vieții mi-e străină;

Tot așa-mi vorbește mama,

Iar eu, biata, ce să știu?

Eu cu drag te văd la horă,

Ochii tăi și toate-mi plac;

Orice-mi zici tu, nu mă supăr,

Și cu orice faci, mă-mpac.

Dar să stăm târziu în noapte
Tăinuind iubirea-n șoapte
Și să te sărut — ei, asta!
N-am putere să o fac!

Nu mi-am dat anume seama
Niciodată, viața ce-i!
De-mi zici «dragă», râd cu hohot,
Ascunzând obrajii mei.
Tu te superi dintr-o dată,
Mă faci proastă și-ngâmfată,
M-ameninți, c-o rupi cu mine —
Rău ce ești! și multe vrei!

O, de m-ai lăsa vreodată,
De-ai fugi și m-ai lăsa,
Din grădina maicii tale
Eu o floare mi-aș fura
Și-aș purta-o-n sân, o cruce!
Când s-ar vestezi, m-aș duce
Să te fur apoi pe tine;
Nimănui nu te-aș mai da!

Mai așteaptă! Cui dai biruri,
Dac-aștepți ce ți-e iubit?
Să zic da, nu-mi vine bine
Până când nu m-am gândit;
Să zic nu? Aș zice toate,
Numai asta nu se poate;
Parc-aș plânge viața toată

Dac-aş şti, că te-am mahnit.

Ei, acum ghiceşte singur

De te am eu drag ori nu?

Să mi-o spui de altă dată,

C-aş roşi, să-mi spui acu —

Cumpăneşte bine toate,

Până mâine te socoate;

Şi de vei ghici, tu-mi spune,

Şi voi zice cum zici tu!

Voichiţa lui Ştefan

Doamna lângă Ştefan vine,

Blândă-n vorbe şi-n purtat:

— "Doamne, iar eşti supărat!"

— "Sunt, Voichiţă, pentru tine!"

Zăpăcită doamna sta

Şi-nflorită de ruşine:

— "Ce-am făcut, măria-ta?"

— "Tu?... Nimic!" Şi vodă strânge

Mâna doamnei, gânditor.

— "Şerpîi-şi au culcuşul lor..."

Ah, Voichiţo, cum aş plânge!

Rău ca Radu nimeni nu-i:

Uite-n pumni aşa aş frânge

Gât de lup cum e al lui!"

Doamna i-a pătruns cuvântul,
Până-n suflet i-a pătruns.
El tăcea, ea n-a răspuns.
Noapte e, și bate vântul,
Și prin noapte, cu vreo doi
Tari să bați cu ei pământul.
Pleacă Ștefan la război.

Dintr-același ceas Voichița
Nu s-a mai oprit din plâns.
Brâu pe trup ea n-a mai strâns.
Nu și-a mai gătit cosița.
În genunchi, c-un dor păgân
Ea sărută iconița
Maicii Domnului, din sân,

Unu-i soț, iar altu-i tată,
Pentru care se ruga?
Zile-ntregi ea se lupta
De fiori cutremurată;
Când avea pe soț în gând
Ea se pomenea deodată
Pe părinte blestemând.

"Ah, de-ar fi un zid de-aramă
Între dânșii, până-n nori!" —
Și prin plâns adeseori
Îi părea că ei o cheamă
Să-i împace! Ea, dar cum?

Pe ea cine-o bagă-n seamă?

Prutul să-l oprești din drum!

Și-ntr-o zi, sătui de sânge,

Iată-i, moldovenii vin,

Sufletul, de milă plin,

Al Voichiței cum se frânge:

Pentru soțul ei dorit

Râde veselă, și plânge

Pentru-un tată biruit.

Ea cu pași grăbiți pornește

Să-și cuprindă soțu-n prag;

Ochii-i stinși s-aprind de drag,

Ștefan însă ocolește

Ochii doamnei, e pripit.

Iar Voichița nu-ndrăznește

Nici să-i zică bun sosit.

— "Tu mă știi, Voichițo, bine!

Neamul vostru-i neam de hoți,

Și-i voi dușmăni pe toți,

Cum te dușmănesc pe tine!

Am să-i curm pe-ai tăi de veci —

Nu mai poți trăi cu mine:

Tu ai mamă, poți să pleci."

Doamna-ngălbenind scoboară

Ochii umezi în pământ,

Făr-a zice vrun cuvânt.

Iese-apoi. I-a spus s-o doară,

Și-a durut-o ce i-a spus —
Un altar ce se doboară
Când vin trăsnete de sus!

Și rămas acum viteazul
Singur în iatac, și-a pus
Capu-n mâini, pe gânduri dus.

El și-a potolit necazul —
Dar pe doamnă o iubea!
Și-ngropând în coif obrazul
Ștefan vodă-acum plângea!

La Paști

Prin pomi e ciripit și cânt,
Văzduhu-i plin de-un roșu soare,
Și salciile-n albă floare —
E pace-n cer și pe pământ.
Răsuflul cald al primăverii
Adus-a zilele-nvierii.

Și cât e de frumos în sat!
Creștinii vin tăcuți din vale
Și doi de se-ntâlnesc în cale
Își zic: Hristos a înviat!
Și râde-atâta sărbătoare
Din chipul lor cel ars de soare.

Și-un vânt de-abia clătinitor

Șoptește din văzduh cuvinte:
E glasul celor din morminte,
E zgomotul zburării lor!
Și pomii frunțile-și scoboară
Că Duhul Sfânt prin aer zboară.

E liniște. Și din altar
Cântarea-n stihuri repetate
Departe până-n văi străbate —
Și clopotele cântă rar:
Ah, Doamne! Să le-auzi din vale
Cum râd a drag și plâng a jale!

Biserica, pe deal mai sus,
E plină astăzi de lumină,
Că-ntreaga lume este plină
De-același gând, din cer adus:
În fapta noastră ni e soarta
Și viața este tot, nu moartea.

Pe deal se suie-ncetișor
Neveste tinere și fete,
Bătrâni cu iarna vieții-n plete;
Și-ncet, în urma tuturor,
Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână.

Ah, iar în minte mi-ai venit
Tu, mama micilor copile!
Eu știu că și-n aceste zile
Tu plângi pe-al tău copil dorit!

La zâmbet cerul azi ne cheamă —

Sunt Paștile! Nu plânge, mamă!

Legenda rândunelei

Din zori, de cum s-aprind,

Tot cântă rândunica

Sub streșini ciripind —

Era și fată mare

Și mândră de-a cătare

Și-apoi, pe lângă toate,

Și fată de-mpărat.

Ușor se duce nume

De-un lucru bun în lume,

Dar mai ușor de-un lucru

Frumos cu-adevărat.

Și-n toată lumea vestea

I-a mers, cum merg de-acestea

Când trec din gură-n gură

Grăbit din sat în sat.

Dă roate șoimu-n zbor

Și țipă rândunica

Și n-află ajutor.

Cum vin în șir cocorii,

Venit-au peștorii:

leșea din casă unul,
Iar celălalt intra.
Și ea și-a plâns durerea:
— "O, dă-mă cui ți-e vrerea,
Măicuțo, dar străină
Departe nu mă da!"
Și-n ciuda bieteii fete,
Ea, vitrega, o dete
Străinilor de-acolo,
Veniiți de undeva.

Cad fulgi pe câmpul gol
Și plânge-o rândunică
Pierdută dintr-un stol
Pe-un larg adânc al mării
Spre-adâncul larg al zării
Se duc corăbii multe
Cu fata de-mpărat.
De-amar ea nu mai poate:
Inelul scump și-l scoate,
Din deget, și-l aruncă
În marea ce-o străbat.
— "Atunci, să știi tu bine,
Voi mai vorbi cu tine,
Când mi-or găsi inelul."
Iar mirele-a-nghetăt.

La cuib venind acum,
Sfărmat găsi ea cuibul
Iar puii morți în drum —

Ea blândă se supune
Și face tot cum spune
Bărbatul ei, și-n toate
Nu-i dă nici un cuvânt
De plângere; nu-și frânge
Nici mâinile, nu plânge,
Ci rabdă datul sorții.
Dar, tare-n jurământ,
E mută a ei gură:
Nici dragoste, nici ură
N-arată, ci rămâne
De-a pururi un mormânt.

Prin pomi sunt lațuri mii.
Prin aer zboară șoimii,
La cuib pândesc copii —
Și iată! azi răsună
De multă voie bună
Palatul tot; cu vuiet
La rege robii vin.
Un pește-au prins în mare
Și-n el, în bună stare,
Inelul scump al doamnei.
I-l dau, de sânge plin!
Stăpânul îl privește
Și vesel se pornește
La doamnă-sa să-i spuie,
Scăpat de-atâta chin.

Aripele i-au frânt,

Se zbate-acum de moarte
În țărână, pe pământ —
— "De-acum tu nu mai plânge!"

Și-n brațe el o strânge.
Cu mâna cea purtată
Prin sânge pe inel,
Bărbia el i-o prinde:
Dar brațele-și întinde
Cu țipet doamna-n aer,
Uitându-se la el.

Iar brațele-i deodată
În vânt încep să bată,
Mișcări părând de aripi
Cu umblet ușurel.

Și s-a nălțat în vânt
Deodată rândunica!
E negru-al ei vestmânt,
Că-n negru se purtase
De când se măritase!
De-atunci ea vesel zboară
Pe dealuri și pe lunci
Și-ntruna ciripește
Și-ntruna povestește
Tot ce-a tăcut o viață
De jale și de munci.
Și cum fu dezmiardată
De-o mână-nsângerată,
E gâtul rândunelei

Ca sângele de-atunci.

O noapte pe Caraiman

Scoboară degrabă ciobanul

La târlă cu oile lui.

E seară pe culme, și nu-i:

Se-ntunecă-ncet Caraimanul

Cum nu-l mai văzui.

Stau neguri pe Jepi, pe Furnica,

Și neguri pe Vârful-cu-Dor:

Se lasă din umedul nor

Tăcerea și noaptea și frica

Pe culmile lor.

S-a stins după mucedă stâncă

Și ultimul roșu de-apus.

Deodată, cu soarele dus,

O noapte cumplită și-adâncă

Se varsă de sus.

Iar alta se urcă din vale

Cu spaima eternei tăceri —

Ah, cum a fost ziua de ieri?

Grozave sunt, Noapte,-ale tale

Tăcute puteri!

N-aude urechea, nu vede
Nici ochiul nimic. Și de viu
Tu pari îngropat în sicriu
Și sufletu-n tine se crede
Un pom în pustiu!

Așa înaintea creării
A fost tohu-bohu, socot:
Plutea peste-adânc Sevaot,
Și, neștiutor al mișcării,
Sta haosul tot.

Aici, în sălbatica noapte
Cunoști ce e vecinic și sfânt.
Ce soli ai vieților sânt
O rază și câteva șoapte
Pierdute de vânt!

Moartea lui Fulger

În goana roibului un sol,
Cu frâu-n dinți și-n capul gol,
Răsare, crește-n zări venind,
Și zărilor de-abia-l cuprind,
Și-n urmă-i corbii croncănind
Aleargă stol.

El duce regelui răspuns

Din tabără. Și ține-ascuns
Sub straiul picurând de ploi
Pe cel mai bun dintre eroi —
Atâta semn de la război,
Și-a fost de-ajuns!

Pe Fulger mort! Pe-un mal străin
L-a fulgerat un braț hain!
De-argint e alb frumosu-i port,
Dar roș de sânge-i albul tort,
Și pieptul gol al celui mort
De lănci e plin.

Sărmanul crai! Când l-a văzut
Și, când de-abia l-a cunoscut,
Cu vuiet s-a izbit un pas
De spaimă-n lături și-a rămas
Cu pumnii strânși, fără de glas,
Ca un pierdut.

Să-i moară Fulger? Poți sfărma
Și pe-un voinic ce cuteza
Să-nalțe dreapta lui de fier
Să prindă fulgerul din cer?
Cum pier mișei dacă pier
Cei buni așa?

Dar mâne va mai fi pământ?
Mai fi-vor toate câte sânt!
Când n-ai de-acum să mai privești
Pe cel frumos, cum însuți ești,

De dragul cui să mai trăiești,
Tu soare sfânt?

Dar doamna! Suflet pustiit!
Cu părul alb și despletit
Prin largi iatacuri alerga,
Cu hohot lung ea blestema,
Și tot palatul plin era
De plâns cumplit.

La stat și umblet slabă ce-i!
Topiți sunt ochii viorei
De-atâta vaiet nentrerupt,
Și graiul stins și-obrazul supt
Și tot vestmântul doamnei rupt
De mâna ei!

— "De dorul cui și de-al cui drag,
Să-mi plângă sufletul pribeag,
Întreagă noaptea nedormind,
Ca s-aud roibii tropotind,
Să sar din pat, s-alerg în prag,
Să te cuprind!

Nu-l dau din brațe nimănui!
Închideți-mă-n groapa lui —
Mă lași tu, Fulgere, să mor?
Îți lași părinții-n plâns și dor?
O, du-i cu tine, drag odor,
O, du-i, o, du-i!"

Ah, mamă, tu! Ce slabă ești!
N-ai glas de vifor, să jelești;
N-ai mâini de fier, ca fier să frângi;
N-ai mări de lacrimi, mări să plângi,
Nu ești de foc, la piept să-l strângi,
Să-l încălzești!

Și tu, cel spre bătăi aprins,
Acum ești potolit și stins!
N-auzi nici trâmbițele-n văi,
Nu vezi cum sar grăbiți ai tăi —
Râdeai de moarte prin bătăi,
Dar ea te-a-nvins.

Pe piept, colac de grâu de-un an,
Și-n loc de galben buzdugan,
Făclii de ceară ți-au făcut
În dreapta cea fără temut,
Și-n mâna care poartă scut
Ți-au pus un ban.

Cu făclioara, pe-unde treci,
Dai zare negrilor poteci
În noaptea negrului pustiu,
Iar banu-i vamă peste râu.
Merinde ai colac de grâu
Pe-un drum de veci.

Și-ntr-un coșciug de-argint te-au pus
Deplin armat, ca-n ceruri sus
Să fii întreg ce-ai fost mereu,

Să tremure sub pasu-ți greu
Albastrul cer, la Dumnezeu
Când vei fi dus.

Mirați și de răsuflăt goi,
Văzându-ți chipul de război,
Să steie îngerii-nlemnit;
Și, orb de-al armelor sclipit,
S-alerge soarele-napoi
Spre răsărit!...

Iar când a fost la-nmormântat,
Toți morții parcă s-au sculat
Să-și plângă pe ortacul lor,
Așa era de mult popor
Venit să plângă pe-un fecior
De împărat!

Și popi, șirag, cădelniță
Ceteau ectenii de comând —
Și clopote, și plâns, și vai,
Ș-oștenii-n șir, și pas de cai,
Și sfetnici, și feciori de crai,
Și nat de rând.

Și mă-sa, biata! Cum gema
Și blestema, și se izbea
Să sară-n groapă: — "L-au închis
Pe veci! Mi-a fost și mie scris
Să mă deștept plângând din vis,
Din lumea mea!

Ce urmă lasă șoimii-n zbor?
Ce urmă, peștii-n apa lor?
Să fii cât munții de voinic,
Ori cât un pumn să fii de mic,
Cărarea mea și-a tuturor
E tot nimic!

Că tot ce ești și tot ce poți,
Părere-i tot dacă socoți
De mori târziu ori mori curând,
De mori sătul, ori mori flămând,
Totuna e! Și rând pe rând
Ne ducem toți!

Eu vreau cu Fulger să rămân!
Ah, Dumnezeu, nedrept stăpân,
M-a dușmănit trăind mereu
Și-a pizmuit norocul meu!
E un păgân și Dumnezeu,
E un păgân.

De ce să cred în el de-acum?
În fața lui au toți un drum,
Ori buni, ori răi, tot un mormânt!
Nu-i nimeni drac și nimeni sfânt!
Credința-i val, iubirea vânt
Și viața fum!"

Și-a fost minune ce spunea!
Grăbit poporul cruci făcea
De mila ei, și sta-ngrozit. —

Și-atunci un sfetnic a venit
Și-n fața doamnei s-a oprit,
Privind la ea.

Un sfânt de-al cărui chip te temi
Abia te-aude când îl chemi:
Bătrân ca vremea, stâlp rămas,
Născut cu lumea într-un ceas,
El parcă-i viul parastas
Al altor vremi.

Și sprijin pe toiag cătând
Și-ncet cu mâna ridicând
Sprâncenele, din rostu-i rar,
Duios cuvintele răsar:
— "Nepoată dragă! De-n zadar
Te văd plângând.

De cum te zbuciumi, tu te stingi
Și inima din noi o frângi —
Ne doare c-a fost scris așa,
Ne dori mai rău cu jalea ta:
De-aceea, doamnă, te-am ruga
Să nu mai plângi.

Pe cer când soarele-i apus,
De ce să plângi privind în sus?
Mai bine ochii-n jos să-i pleci,
Să vezi pământul pe-unde treci!
El nu e mort! Trăiește-n veci,
E numai dus.

N-am cap și chip pe toți să-i spui
Și-aș spune tot ce știu, dar cui?
Că de copil eu m-am luptat
În rând cu Volbură-mpărat
Și știu pe Crivăț cel turbat
Ca țara lui.

Ce oameni! Ce sunt cei de-acum!
Și toți s-au dus pe-același drum.
Ei și-au plinit chemarea lor
Și i-am văzut murind ușor;
N-a fost nici unul plângător,
Că viața-i fum.

Zici fum? O, nu-i adevărat.
Război e, de viteji purtat!
Viața-i datorie grea
Și lașii se-ngrozesc de ea —
Să aibă tot cei lași ar vrea
Pe neluptat.

De ce să-ntrebi viața ce-i?
Așa se-ntreabă cei mișei.
Cei buni n-au vreme de gândit
La moarte și la tânguit,
Căci plânsu-i de nebuni scornit
Și de femei!

Trăiește-ți, doamnă, viața ta!
Și-a morții lege n-o căta!
Sunt crai ce schimb-a lumii sorți,

Dar dacă mor, ce grijă porți?

Mai simte-n urmă cineva

Că ei sunt morți?

Dar știu un lucru mai pe sus

De toate câte ți le-am spus:

Credința-n zilele de-apoi

E singura tărie-n noi,

Că multe-s tari cum credem noi

Și mâine nu-s!

Și-oricât de amărâți să fim

Nu-i bine să ne dezlipim

De cel ce viețile le-a dat! —

O fi viața chin răbdat,

Dar una știu: ea ni s-a dat

Ca s-o trăim!"

Ea n-a mai plâns, pierdut privea

La sfetnic, lung, dar nu-l vedea

Și n-a mai înțelea ce-a zis

Și nu vedea cum au închis

Sicriul alb — era un vis

Și ea-l trăia.

Senini de plânset ochii ei,

Vedea bărbați, vedea femei,

Cu spaimă mută-n jur privea.

Din mult nimic nu-nțelegea;

Și să muncea să știe ce-i.

Și nu putea.

I-a fulgerat deodată-n gând
Să râdă, căci vedea plângând
O lume-ntreagă-n rugăciuni. —
"În fața unei gropi s-aduni
Atâta lume de nebuni!
Să mori râzând..."

Și clopotele-n limba lor
Plângeau cu glas tânguitor;
Și-adânc, din bubuitul frânt
Al bulgărilor de pământ,
Vorbea un glas, un cântec sfânt
Și nălțător:

"Nu cerceta aceste legi,
Că ești nebun când le-nțelegi!
Din codru rupi o rămurea,
Ce-i pasă codrului de ea!
Ce-i pasă unei lumi întregi
De moartea mea!"

Mânioasă

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În priveghetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știu eu ce-aș vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n porțiță,

Sălta-n vânt a ei altîță,
Vântul îi sălta-n cosiță
Și-i făcea floare-n obraz:
Eu mergeam la plug în laz,
Și, când trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mi răspunde,
Nu-mi răspunde!
Și-o întreb, și nu-mi răspunde!
Și mă mir — ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,
Și cicoare vreau să rump —
Mai știu eu ce-aș vrea să rump!
Că-n amiazi venind pe vale,
Întâlnii pe Lina-n cale:
Fragi i-am dat, ea mi-a zis: — "Na-le!
Ți-am cerut eu ție fragi?"
Ochii ei frumoși și dragi
Priveau tot spre poala rochii,
S-a pus Lina pe tăcut,
Și vedeam că-i umblă ochii,
Umblă ochii!
Ca la șerpi, îi umblă ochii,
Și mă mir — ce i-am făcut!

Să-mi pun capul pentr-o Lină,
Să mă fac un om pribeag!

leși din neguri, lună plină,
Să mă vezi la Lina-n prag —
Mai știu eu ce-aștept în prag!
Alte dăți suna zăvorul;
Lina pe furiș, ca dorul,
Pășea-n degete pridvorul
Și la mine-n prag venea,
Mamă-sa cât ce-adormea.
Azi ard hainele pe mine,
Mi-e greu capul ca de lut,
Stau în prag — și ea nu vine,
Nu mai vine!
E târziu și nu mai vine...
Și mă mir — ce i-am făcut!?

Vine ploaia

Hai! Vine ploaia! Las' să vie!
Da, ce-i bună ploaia, știe
Iarba arsă din câmpie
Las' să vie! Las' să vie!

Vine ploaia! Bine-mi pare!
În gradina am o floare!
Ploaia mi-o va crește mare
Bine-mi pare!

Vine ploaia! Las' să vie!
După ploaie toate-nvie
În grădină și-n câmpie
Las' să vie!

Lordul John

Se zvonise prin ziare
Că-n Irlanda e-ntr-un sat
Un bărbat grozav de tare.
Lordul John, prinzând de veste
Cine e și de-unde este,
Pleacă-n grabă ca să vadă
Dacă e adevărat.

Ca mulți lorzi de viță veche
Din întunecatul Nord,
Lordul John e-ntr-o ureche:
Fluieră pe drum și cântă
Și e cel dintâi la trântă.
Și-i voinic fără pereche
Și e cel mai tare lord.

A găsit în urmă satul;
Pe țăran el l-a găsit
Ocupat cu măturatul
Curții. Și, ochindu-l bine,

Lordul drept spre dânsul vine
Și descalică degrabă
Făr-a zice „bun sosit“.

Ș-apoi gata de luptare!
– „Tu ești Willy Spucker?“ – „Eu.“
– „Spun că ești grozav de tare
De ți-a mers cuvânt prin lume,
Eu din Londra vin anume,
Să ne punem la-ncercare.
Trântă deci cu tine vreau!“

Willy Spucker se crucește,
Simte palmele că-i ard,
Leneș tânul și-l proptește;
Scuipă-n palme și se-ntinde
Și pe lord de brâu îl prinde,
Sus o dată-l răsucește
Și-l azvârlă peste gard.

– „O să stau acum cu tine
Să mă lupt ... Mai vrei ceva?
Auzi tu, cu ce gând vine!“
Lordul John privind cu jale
Și tinându-se de șale:
– „Să-mi azvârli, te rog, creștine,
Și cel cal, să pot pleca!“

Concertul primăverii

Chiar acum din crâng venii

- Și c-o veste bună!

Iarăși e concert, copii;

Merg și eu, și tu să vii,

Mergem împreună.

Vrei programă, lămurit?

Stai puțin să caut.

Cucul, un solist vestit,

De printr-alte țări venit

Va cânta din flaut.

Cântăreața dulce-n grai,

Cea numită „perla

Cântăreților din mai“

Dulce va doini din nai

Multe doine mierla.

Va-ntona apoi un psalt

„Imnul veseliei“

Corul dintr-u fag înalt.

Vor cânta-n sopran și-n alt

Graurii câmpiei

Turturelele-n tenor,

Și-alte voci măiestre,

Toate după glasul lor.

Vor urma dup-acest cor
Fel de fel de-orchestre,

Voci de gaițe cari fac
Să scoboare ploaia,
Și-ntr-o scoarță de copac
O să bată tica-tac
Tactul gheunoaia.

Iar naționale-apoi,
Cobze și-alte hanguri,
Glas de fluier și cimpoi
Pitpalaci și cintezoi
Și-un taraf de granguri.

Se vor pune-apoi pe joc
Până chiar și surzii,
Când vor prinde dintr-un loc
Să ne cânte hori cu foc
Din tilincă sturzii.

Vom cânte și noi ce-om ști,
Cântece din carte.
Și, de va putea veni
Vântul, și el va doini,
Că e dus departe.

Cine-i contra, să-l vedem,
Ca să-l știe soții!
De-aveți chef, tovarăși, blem -
Ura-n cer! Cu toții-avem,

Mergem dar cu toții!

În seara de Crăciun

Afară ninge liniștit,
În casă arde focul;
Iar noi pe lângă mama stând,
Demult uitarăm jocul.

E noapte, patul e făcut,
Dar cine să se culce?
Când mama spune de Iisus
Cu glasul rar și dulce.

Cum s-a născut Hristos în frig,
În ieslea cea săracă,
Cum boul peste el sufla
Căldură ca să-i facă.

Cum au venit la ieslea lui
Păstorii de la stână
Și îngerii cântând din cer,
Cu flori de măr în mână.

Toamna

Toamna târziu,
În noaptea cu lună,
Cum vâjâie codrul
Și geme și sună!
Din nordul cu neguri
Un vuiet răsare
Și vine și crește
Mai iute, mai tare;
Iar codrul aude,
Puternicul rege
Aude prin noapte
Și bine-nțelege
Al oștilor vuiet
Din norduri pornite -
El vrea să răskoale
Puteri obosite
Și-njură și urlă,
Că-și simte pierirea.
Și galben se face,
Nu poate s-adoarmă,
Nu-și află nici pace.

Și tremură codrul
Cu inima ruptă
De spaimă, se zbate,
Cu vântul se luptă,
Pocnește și sună
Și-și urlă durerea,
Căci vântul îl prinde
Și-l strânge de mijloc
Topindu-i puterea!
Și codrul se-ndoaie;
Și-l biruie vântul,
Râzând îl sugrumă
Și-i rupe veștmântul,
Și părul i-l smulge
Și-n văi îl aruncă.
Un țipăt răsare
Pe deal și pe luncă;
Grăbitele păsări
Cu vuiet aleargă,
Și norii vin stoluri
Pe-ntinderea largă,
De spaimă s-aascunde
Pârâul sub ghiață -
Și regele codru,
Din ultima viață,
Suspînă văzându-și
Pustiul, și geme
Și cade pe spate,
Și moare cu fruntea

Pe pieptul naturii,
Și moare natura
De jalea pădurii
În toamna târzie!

Cântec

A venit un lup din crâng
Și-alerga prin sat să fure
Și să ducă în pădure
Pe copiii care plâng.
Și-a venit la noi la poartă
Și-am ieșit eu c-o nua:
—"Lup flămând cu trei cojoace,
Hai la maica să te joace" —
Eu chemam pe lup încoace,
El fugea-ncotro vedea.

Ieri pe drum un om sărac
Întreba pe la vecine:
—"Poartă-se copiii bine?
Dacă nu, să-i vâr în sac!"
Și-a venit la noi la poartă
Și-am ieșit eu și i-am spus:

—"Puiul meu e bun și tace
Nu ți-l dau, și du-te-n pace!
Ești sărac dar n-am ce-ți face!
Du-te, du-te!" Și s-a dus.

Și-a venit un negustor
Plin de bani, cu vâlvă mare,
Cumpăra copii pe care
Nu-i iubește mama lor.
Și-a venit la noi la poartă
Și-am ieșit și l-am certat:
—"N-ai nici tu, nici împăratul
Bani să-mi cumpere băiatul!
Pleacă-n sat, că-i mare satul,
Pleacă, pleacă!" Și-a plecat.

Lângă leagăn

Dormi acum, odorul mamei,
Dormi că ești pe prag,
Strânse-n aripa năframei
Flori de rug ți-am pus, din vale
Roșii strămători de bete,
Să fii drag așa la fete,
Cum ești drag măicuții tale,
Dragul mamei, drag.

Ieri pe când cântau cocoșii,
Peste piept ți-am pus
La cămașă panglici roșii,
De deochi, ca el să piară
Unde spaime-l înspăimântă
Și cocoșii-n zori nu-i cântă —
Să rămâi curat, ca fața
Soarelui de sus.

Dormi în pace și te scoală
Tânăr plugărel!
Azi prin somn mi-ai râs în poală
Și te-am dus plângând sub cruce.
Maica Domnului când vine
Pune-o mână peste tine,
Măr de aur ea-ți aduce
Să te joci cu el.

Nouă luni în zori, pe rouă,
Tot ți-am descântat,
Joi curate, alte nouă —
Să ai inimă curată
Și să fii păzit de ele,
Șapte stele, logostele
Fie-ți scrise-n cer și-o fată
Mândră de-mpărat.

M-am rugat de ursitoare
Pentru capul tău,
S-odrăslești, ca rupt din soare,

Toată lumea să te placă;
Dar nici fapt și pus-din-ură,
Nici un fel de-aruncătură,
Nici un farmec să nu-ți facă
Nici un rău.

Dormi, plugarul meu, în pace,
Scumpul meu odor!
Mare-al mamei, te vei face;
Să te văd cu noi la masă,
Și-alergând cu drag pe luncă
După tatăl tău la muncă,
Tânăr voinicel, prin casă
Mamei de-ajutor!
Uite-l ici și-ntr-altă parte,
Ochii-n cap îi fug;
Îl trimiți și-i și departe —
S-aduci poala cu surcele.
Ș-aduci apa cu cofița,
Tatei să-i deschizi portița
Când se-ntoarce, frânt de trudă
Seara de la plug!

O, de te-aș vedea eu mare,
Să mă duc și eu
La amiazi cu demâncare
Unde-ți fi, la plug, la coasă!
Să-mi ochesc atunci la horă
Dintre-atâtea fete-o noră —
Dormi și crești, și fă-te mare

Plugărașul meu!

Noi vrem pământ!

Flămând și gol, fără-adăpost,
Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut,
Și m-ai scuipat și m-ai bătut
Și câine eu ți-am fost!
Ciocoi pribeag, adus de vânt,
De ai cu iadul legământ
Să-ți fim toți câini, lovește-n noi!
Răbdăm poveri, răbdăm nevoi
Și ham de cai, și jug de boi
Dar vrem pământ!

O coajă de mălai de ieri
De-o vezi la noi tu ne-o apuci.
Băieții tu-n război ni-i duci,
Pe fete ni le ceri.
Înjuri ce-avem noi drag și sfânt:
Nici milă n-ai, nici crezământ!
Flămânzi copiii-n drum ne mor
Și ne sfârșim de mila lor
Dar toate le-am trăi ușor
De-ar fi pământ!

De-avem un cimitir în sat
Ni-l faceți lan, noi, boi în jug.

Și-n urma lacomului plug
les oase și-i păcat!
Sunt oase dintr-al nostru os:
Dar ce vă pasă! Voi ne-ați scos
Din case goi, în ger și-n vânt,
Ne-ați scos și morții din mormânt;
O, pentru morți și-al lor prinos
Noi vrem pământ!

Și-am vrea și noi, și noi să știm
Că ni-or sta oasele-ntr-un loc,
Că nu-și vor bate-ai voștri joc
De noi, dacă murim.
Orfani și cei ce dragi ne sânt
De-ar vrea să plângă pe-un mormânt,
Ei n-or ști-n care șanț zăcem,
Căci nici pentr-un mormânt n-avem
Pământ și noi creștini suntem!
Și vrem pământ!

N-avem nici vreme de-nchinat.
Căci vremea ni-e în mâni la voi;
Avem un suflet încă-n noi
Și parcă l-ați uitat!
Ați pus cu toții jurământ
Să n-avem drepturi și cuvânt;
Bătăi și chinuri, când țipăm,
Obezi și lanț când ne mișcăm,
Și plumb când istoviți strigăm
Că vrem pământ!

Voi ce-aveți îngropat aici?
Voi grâu? Dar noi strămoși și tați
Noi mame și surori și frați!
În lături, venetici!
Pământul nostru-i scump și sfânt,
Că el ni-e leagăn și mormânt;
Cu sânge cald l-am apărat,
Și câte ape l-au udat
Sunt numai lacrimi ce-am vărsat
Noi vrem pământ!

N-avem puteri și chip de-acum
Să mai trăim cerșind mereu,
Că prea ne schingiuiesc cum vreau
Stăpâni luați din drum!
Să nu dea Dumnezeu cel sfânt,
Să vrem noi sânge, nu pământ!
Când nu vom mai putea răbda,
Când foamea ne va răscula,
Hristoși să fiți, nu veți scăpa
Nici în mormânt!

La oglindă

Azi am să-ncrestez în grindă

Jos din cui acum, oglindă!
Mama-i dusă-n sat! Cu dorul
Azi e singur puișorul,
Și-am închis ușa la tindă
Cu zăvorul.

Iată-mă! Tot eu cea veche!
Ochii? hai, ce mai pereche!
Și ce cap frumos răsare!
Nu-i al meu? Al meu e oare?
Dar al cui! Și la ureche
Uite-o floare.

Asta-s eu! Și sunt voinică!
Cine-a zis că eu sunt mică?
Uite, zău, acum iau seama
Că-mi stă bine-n cap năframa
Și ce fată frumușică
Are mama!

Mă gândeam eu că-s frumoasă!
Dar cum nu! Și mama-mi coasă
Șorț cu flori, minune mare
Nu-s eu fată ca oricare:
Mama poate fi făloasă
Că mă are.

Știi ce-a zis și ieri la vie?
A zis: "Ce-mi tot spun ei mie!
Am și eu numai o fată,
Și n-o dau să fie dată;

Cui o dau voiesc să-mi fie

Om odată."

Mai știu eu! Și-așa se poate!

Multe știu, dar nu știu toate.

Mama-mi dă învățătură

Cum se țese-o pânzătură,

Nu cum stau cei dragi de vorbă

Gură-n gură.

N-am să Țes doar viața-ntreagă!

Las să văd și cum să leagă

Dragostea dar știu eu bine!

Din frumos ce-l placi ea vine

Hai, mă prind feciorii dragă

Și pe mine!

Că-s subțire! Să mă frângă

Cine-i om, cu mâna stângă!

Dar așa te place dorul:

Subțirea, cu binișorul

Când te strânge el, să-ți strângă

Tot trupșorul.

Brațul drept dacă-l întinde

Roată peste brâu te prinde

Și te-ntreabă: "Dragă, strângu-l?"

Și tu-l cerți, dar el, nătângul,

Ca răspuns te mai cuprinde

Și cu stângul.

Iar de-ți cere și-o guriță
Doamne! Cine-i la portiță?
Om să fie? Nu e cine!
Hai, e vântul! Uite-mi vine
Să văd oare cu cosiță
Sta-mi-ar bine?

O, că-mi stă mie-n tot felul!
Să mă port cu-ncetinelul:
Uite salbă, brâu, și toate!
Și cosițe cumpărate,
Stai, să-nchei și testemelul
Pe la spate.

Uite ce bujor de fată
Stai să te sărut o dată!
Tu mă poți, oglindă, spune!
Ei, tu doară nu te-i pune
Să mă spui! Tu ai, surată,
Gânduri bune.

De-ar ști mama! Vai, să știe
Ce-i fac azi, mi-ar da ea mie!
D-apoi! N-am să fiu tot fată,
Voi fi și nevast-odată:
Las să văd cât e de bine
Măritată.

Că mi-a spus bunica mie
Că nevasta una știe
Mai mult decât fata, juna,

Ei, dar ce? Nu mi-a spus buna
Și mă mir eu ce-o să fie
Asta una!

Brâu-i pus! Acum, din ladă
Mai ieu șorțu! O să-mi șadă
Fată cum îmi stă nevastă...
Aolio! Mama-n ogradă!
Era gata să mă vadă
Pe fereastă.

Ce să fac? Unde-mi stă capul?
Grabnic, hai să-nchid dulapul
Să mă port să nu mă prindă.
Salbă jos! Și-n cui oglindă!
Ce-am uitat? Închisă ușa
De la tindă.

Intră-n casă? O, ba bine,
Și-a găsit niște vecine,
Stă la sfat... toată-s văpaie!
Junghiul peste piept mă taie;
Doamne, de-ar fi dat de mine,
Ce bătaie!

Nuntă în codru

Ce mai chiu și chef prin ramuri

Se-ncinsese-atunci!

Numai frați, și veri, și neamuri

De-ar fi fost umpleau o țară!

Dar așa, că s-adunară

Și străini din lunci!

De mă-ntrebi, eu nu știu bine,

Alții poate știu —

Ce să-ntrebi calici ca mine!

Știu că lumea dintr-o dată,

S-a trezit că-i adunată

Și c-o duce-n chiu.

Că-ntr-o zi, purtând în mână

Un colac și-un băț,

Prepelița cea bătrână

S-a pornit și-n deal și-n vale,

Și chema-ntâlnind pe cale

Lumea la ospăț.

— "Ce-i tu, soro?" — "Ce să fie?

Nuntă mare-n crâng!

N-ai văzut tu veselie

De când ești și porți un nume.

Și-am plecat trimeasă-n lume,

Oaspeții să-i strâng."

— "Dar pe mire cum îl cheamă,

Cine-i el și-al cui?"

— "N-auziși de *sturz*, bag samă!

Până și-mpăratul știe."

— "Și-i bogat?" — "Ce-i pe câmpie,

Tot ce vezi, i-al lui!

Iar mireasa! Din cosiță

Numai flori îi cad.

Mierla e. Și e pestriță,

Și gătită ca o cruce:

Cizme galbene și-aduce

Tot din Țărigrad."

— "Ei, atunci să știi, vecino,

C-am să viu și eu."

— "Păi, de bună seamă, vino!"

Tot așa, cu voie bună,

Prepelița-n sârg adună

Pe nuntași mereu.

Și s-a strâns din zare naltă

Neamu-ntraripat,

Și din crâng, și de la baltă,

Și din șesuri, de prin grâne;

Ba și *vrăbii* mai bătrâne,

Musafiri din sat.

Până-n noapte tot veniră

Și prin crengi au mas.

Iar în zori se răscoliră,

Și-n gorun aveau altarul —

Ia-nchinați-mi cu paharul,

Să-mi mai vie glas.

Mă-ntrebați de nun? Ei, nunul,
Soare-ntr-adevăr:
Dumnealui, mă rog, *păunul!*
Nună mare-a fost *găița*,
Stete-acasă *păunița*,
Că-i murise-un văr.

— "Pop-aveau?" Tu, maică sfântă!
Stai să mai vorbești?
Știi pe *ciocârlan* cum cântă?
Dumnezeu să-i ție firea!
A-nvățat trei veri Psaltirea
La vlădici sârbești.

Drusce-aveau o *coțofană*
Și-un *cârstei* bălțat.
Pitpalacul, nene,-n strană!
Iar cădelnița de aur
O ținea jupânul *graur*
Dascălu-nvățat.

Dar să vezi! La socru mare
Zgomote din zori:
Pițigoiu-ntr-una sare,
Steag pe casă *șoimul* suie.
Gheunoaia bate cuie
Ca s-anine flori.

Iar prin cuhnii sfat și vorbă,
Asta s-o vedeți!
Prepelița face ciorbă,

Presurile fac friptură,
Vin *sticleții* și le-o fură,
Dracii de sticleți!

Șoimii repezi scot în gheare
Carnea din căldări,
Corbul cel cu ciocul tare
Dumicată-n blide-o lasă,
Cintițoi duc la masă
Rândul de mâncări.

Și, cu șorț de jupâneasă,
Rândunele vin
Și deretică prin casă,
Iar pe mese-aștern prosoape
Și dau lavițele-aproape,
Cane-aduc cu vin.

Dar te miri tu, prin pahare
Cine le turna?
Cucul sur, că-i meșter mare
La urat și-nchinăciune,
E proroc și-ți știe spune
Tot ce-o fi și-o da.

Cântă-n cobză-acum *buhaiul*
Cel cu gâtul strâmb,
Mierla șuieră cu naiul,
Cu cimpoiul cântă *cioara*,
Pitulicea cu vioara,
Bufnița c-un drâmb.

Codobaturi iuți ca focul,
Tot bătând din cozi,
Măturară-n clipă locul
Și făcur-o bătătură,
Și ce horă mai făcură
Ca la voievozi !

Jucau sârba *porumbeii*,
Că e jocul lor,
Și-au luat la joc *cârsteii*
Pe-o *rățușcă* — vai de mine ! —
Gaurul juca pe vine,
Barza-ntr-un picior.

Numai *cioara* cu cimpoiul,
Tot izbind cu el,
Se bătea cu *pițigoii*,
Iar *sitarul* dup-o ușă
Se certa c-o *găinușă*
Pentr-un gândăcel.

Vin de-ar fi, că cearta vine,
Astfel cum s-o zici?
Să te superi tu, creștine,
Pentru dinții scoși din gură?
Pentr-un ghionț și-o-mbrâncitură
Cheful să ți-l strici?

Și țipau de-a valma-n ramuri,
Miile de guri!
N-alegeai, străini și neamuri,

Și pe plac cânta tot insul —
Clocotea de chiu cuprinsul
Veselei păduri.

— "Tu erai?" Mă-ntrebi ca prostul!

Vorba din bătrâni:

Eu la chef ca-n marte postul.
Vinu-l beam din coji de-alună
Și-azvârleam, de voie-bună,
Cu căciula-n câini.

Ba, și-n ciur le-adusei apa,
Ca să fiu în rost,
Lemne le-am tăiat cu sapa —
Și, sărind pe-o buturugă,
Am venit la voi în fugă,
Să vă spun ce-a fost!

Colindătorii

Cad fulgii mari încet zburând,
Și-n casă arde focul,
Iar noi pe lângă mama stând
De mult uitarăm jocul.

De mult și patul ne-aștepta,
Dar cine să se culce?
Rugată, mama repeta
Cu glasul rar și dulce

Cum sta pe paie-n frig Hristos
În ieslea cea săracă,
Și boul cum sufla milos
Căldură ca să-i facă,
Drăguț un miel cum i-au adus
Păstorii de la stână
Și îngerii albi cântau pe sus
Cu flori de măr în mână.

Și-auzi! Răsar cântări acum,
Frânturi dintr-o colindă,
Și vin mereu, s-opresc în drum;
S-aud acum în tindă —
Noi stăm cu ochii pironiți
Și fără de suflare;
Sunt îngerii din cer veniți
Cu Ler, oi Domnul mare!

Ei cântă nălțător și rar
Cântări de biruință,
Apoi se-ntorc și plâng amar
De-a ludei necredință,
De spini, de-ostași, și c-a murit...
Dar s-a deschis mormântul
Și El acum e-n cer suit

Și judeca pământul.

Și până nu tăceau la prag,

Noi nu vorbeam nici unul —

Sărac ne-a fost, dar cald și drag

În casă-ne Crăciunul.

Și când târziu ne biruia

Pe vatra caldă somnul,

Prin vis vedeam tot flori de măr

Și-n fașe mic pe Domnul